

Romarbrevet Kapitel 14. Övers och komm: Bo Giertz

Romarbrevet Kapitel 14 Svaga bröder och starka (Rom 14:1–12)

Översättning

Den som är svag i tron skall ni ta emot, utan att diskutera hans åsikter. Den ene har tro nog för att äta allt, men den som är svag äter bara grönsaker. Den som äter får inte se ner på den som inte äter. Och den som inte äter får inte döma den som äter. har ju tagit emot honom. Vem är du som dömer en annans tjänare? Om han står eller faller, det är hans herres ensak. Men han kommer att stå, eftersom hans herre har makt att hålla honom uppe.

Den ene gör skillnad på dag och dag. Den andre håller alla dagar för lika. Var och en får se till, att han är fullt viss i sitt samvete. Den som helgar en viss dag, han helgar den åt Herren. Den som äter, han äter i tron på Herren. Han tackar ju Gud. Den som inte äter, han gör det också för Herrens skull, och han tackar Gud. Ingen av oss lever för sig själv och ingen dör för sig själv. Lev vi, så lever vi för Herren, och dör vi, så dör vi för Herren. Vare sig vi lever eller dör, tillhör vi Herren. Herren har ju dött och blivit levande igen, just för att han skulle vara en Herre över både levande och döda.

Men du — varför dömer du din broder? Eller du — varför ser du ner på din broder? Vi skall ju alla träda fram inför Guds domstol. Det står ju skrivet:

Så sant jag lever, säger Herren, för mig skall varje knä böja sig, och varje tunga skall betyga Guds ära.

Alltså skall var och en av oss göra räkenskap för sig själv inför Gud.

Kommentar

Paulus tar nu upp en speciell fråga, som var brännande i många församlingar. Den finns utförligt behandlad också i Första Korintierbrevet (kap 8 och 10). Det gällde vad en kristen med gott samvete kunde äta och dricka, om han fick arbeta på sabbaten osv. Det var samma slags frågor, som vi möter i dag: Kan en kristen dricka vin, röka, dansa…?

Det fanns de som höll en restriktiv och avhållsam linje för den tryggaste. De kallades i urförsamlingen för ”de svaga”. ”De starka” var de som hade tro nog att bruka sin frihet utan att missbruka den. Det är tydligt att Paulus känner sig närmast i släkt med ”de starka”. Men han ger dem inte obetingat rätt. Han gör inte deras linje till den erkänt riktiga, den som varje kristen bör följa.

Tydligen var ”de starka” i majoritet. Det sattes rentav i fråga om man kunde ”ta emot” en som var svagare i tron. Att ”ta emot” betydde att uppta i sin gemenskap och välkomna till nattvardsbordet. Här ger Paulus en direkt order: han skall tas emot som en kristen broder. Och man skall inte ta emot honom för att försöka diskutera med honom och visa att han har fel. Man skall låta honom följa sin linje. Man får inte se ner på honom och tycka att han är trångbröstad och skrupulös. Och ”den svage” får inte döma den som äter – vilket han tydligen hade benägenhet att göra. Paulus förutsätter uppenbarligen att det rör sig om övertygade kristna, som var för sig tror på Kristus. Han förutsätter också, att den ”svage” inte på allvar gör sin avhållsamhet till lag för alla, alltså till ett villkor för frälsning. Hur obönhörligt Paulus reagerade, när någon försökte göra lagen till frälsningsvillkor, det kan vi se av Galaterbrevet. Den som gör det har avfallit, han har kommit bort från Kristus, säger Paulus. Men om någon för egen del, på grund av sin samvetsövertygelse avstår från sådant som andra med gott samvete använder, då skall hans övertygelse respekteras. Det avgörande är, om man gör detta ”för Herren”, alltså för Kristi skull, för att bevara ett ogrumlat och bottenärligt förhållande till honom. Det gäller att både leva och dö för honom. Ingenting får komma emellan. Att Paulus just här för in tanken på att ”dö för Herren” kan förefalla överraskande. Kanske beror det på att han strax förut – i Efesus – på nytt varit i yttersta dödsnöd och att det började dra sig samman till förföljelse på många håll. Tanken på döden ger varje sak de rätta proportionerna. Det dröjer in länge, så står vi inför Guds domstol. Och då är det för oss själva, inte för de andra vi skall göra räkenskap.

Omtanke om andra och visshet för egen del (Rom 14:13–23)

Översättning

Låt oss alltså sluta med att döma varandra. Döm hellre så här: Ingen får lägga en stötesten för sin broder eller något som blir till fall. I Herren Jesus vet jag och är fullt viss om, att ingenting är orent i sig självt. Bara om någon håller det för orent, då är det orent för honom. Om du nu vållar din broder bedrövelse med det som du äter, så handlar du inte längre i kärlek. Du får inte med din mat dra den i fördärvet, som Kristus har lidit döden för. Låt alltså ingen få orsak att tala illa om ert goda. Guds rike består ju inte i mat och dryck, utan i rättfärdighet och frid och glädje i den helige Ande. Den som på det sättet tjänar Kristus, på honom ser Gud med glädje, och inför människor håller han måttet.

Låt oss alltså sträva efter det som leder till frid och inbördes uppbyggelse. Förstör inte Guds verk för matens skull. Visst är allting rent, men det blir ändå något ont för den människa, som äter med dåligt samvete. Det är bäst att varken äta kött eller dricka vin eller göra någonting annat, om det blir din broder till fall. Den tro du har får du ha för dig själv, inför Guds ansikte. Salig är den, som inte behöver döma sig själv för det han tillåter sig. Men den som är oviss, över honom faller domen om han äter, eftersom han inte gör det i tro. Allt som inte sker av tro, det är synd.

Kommentar

Med den stora räkenskapsdagen för ögonen skall vi sluta att döma varandra. Det finns en annan dom som är viktigare. Den gäller vårt förhållande till de andra. Ingen får göra något som blir hans broder till fall. I Första Korintierbrevet kan vi se hur lätt det gjorts. Det fanns sådant – t ex det kött som offrats åt någon avgud och sen salufördes – som för somliga hängde så oupplösligt samman med tron på avgudarna, att de inte kunde röra vid det utan att uppleva det som ett avfall. Om de nu av

en ”starkare” kristen – som i all välmening ville göra slut på deras ”fördomar” – förmåddes att trots allt äta av sådant, så kunde följden bli ett totalt avfall. Som en nutida parallell kan man tänka sig, att någon fördomsfri människa lyckas truga en absolutist att jämkna på sin ståndpunkt och att det får ödesdigra följder för hans framtid. Sånt inte ske, säger Paulus. Visserligen finns det ingenting som i och för sig är orent. Men om någon håller det för orent och alltså äter med dåligt samvete, så skadar det honom. Man får inte vålla någon medmänniska ”bedrövelse” på det viset. Paulus menar handgripliga bekymmer och svårigheter, sådant som verkligen blir till sorg, och kanske rent av drar den människan i fördärvet. Handlar man så, har man övergivit kärleken, dvs Herren själv. Det får inte ske. att vårt goda – den frihet vi har i Kristus genom att missbrukas blir utsatt för kritik och smädelser. Guds rike består i viktigare ting än mat och dryck. Det innebär inte att vi får säga: Eftersom det till slut kommer an på rättfärdigheten och friden och glädjen, så gör vi bruk av vår frihet när det gäller yttre ting, de andra må säga vad de vill. Paulus drar den motsatta slutsatsen: Eftersom vi har rättfärdigheten och friden och glädjen kan vi utan saknad avstå från de där yttre tingen – och det gör vi hellre än att ta risken att skada en svagare medkristen.

Slutsatsen blir alltså: låt oss sträva efter friden och uppbyggelsen. Uppbyggelse betyder i Nya Testamentet alltid att Kyrkan bygges upp, att församlingen blir enig och stark, att de enskilda fogas in som levande stenar, fast förbundna med Kristus och med varandra. Detta Guds verk får man inte äventyra för matens skull – inte heller för att få igenom sin linje i fråga om alkoholen eller värnplikten eller söndagshelgden. Var och en får hålla sin linje, under två förutsättningar: att den ”svage” (vi skulle kanske säga: den strängare, den mera radikale) inte dömer och inte gör sin linje till bjudande lag; och å andra sidan att den ”starke” förstår att kanske inte alla kan leva som han och att han inte får göra någonting som drar någon annan in på en väg, som betyder ett skevt förhållande till Kristus. Detta blir till slut det allt avgörande: att man hela tiden är fullt viss och att man gör allting inför Kristi ansikte, som en god och trogen lärjunge under Mästarens ögon. Och så formulerar Paulus den tillspetsade satsen: allt som inte sker i tro, det är synd. Sammanhanget visar vad han menar: allt som görs i otro, med osäkert eller dåligt samvete, varje handling under vilken man inte gärna vill tänka på Kristus – det är synd.

Copyrightregler:

Bo Giertz är upphovsman till såväl översättning som kommentar,
Nedladdning och utskrift av såväl översättning som kommentar får endast ske för personligt bruk,
All övrig användning av såväl översättning som kommentar måste godkännas av rättsinnehavarna samt
Stiftelsen bibelskolan.com åtar sig att förmedla eventuella förfrågningar om vidare användning av översättning och/eller kommentar till rättsinnehavarna.

REGISTER:Nya Testamentet Romarbrevet